

Groepsgeest geen doorslaand succes

ACHTERGROND, Van onze verslaggeefster Aimée Kiene
gepubliceerd op 17 maart 2008 02:46, bijgewerkt op 02:46

Amsterdam - De jongens die op de Glen Mills School in Wezep terecht komen, moeten eerst naar de kapper. Het kapsel moet kort, de baard eraf, zodat niet meer herkenbaar is bij welke bende zij op straat hoorden.

De nieuwkomers moeten op de grond zitten, ze dragen slippers. Van een 'big brother' krijgen ze te horen wat de 'normen' zijn binnen Glen Mills; de regels waar zij zich aan dienen te houden.

Wie de regels aan zijn laars lapt, wordt door zijn groepsgenoten aangesproken. Dit heet een 'confrontatie'. Als een jongen door het lint gaat, grijpen de groepsleiders hem vast. Ze houden hem in bedwang door zijn benen en armen vast te klemmen, net zo lang tot de jongen is gekalmeerd.

Deze fysieke aanpak is wettelijk verboden in een open inrichting als Glen Mills, stelt de Inspectie voor de Jeugdzorg in het rapport Veiligheid binnen de Glenn Mills School, dat vandaag openbaar wordt. De Inspectie deed onderzoek naar aanleiding van incidenten die zouden zijn voorgevallen in 2006.

De inspectie doet geen uitspraak over de effectiviteit van de methode van Glen Mills, zegt hoofdinspecteur Joke de Vries. Wel constateert De Vries dat de aanpak van het internaat gebaseerd is op een 'hiërarchisch systeem dat zeer machtsgevoelig is.'

Dat brengt risico's met zich mee, aldus de inspectie, zeker omdat Glen Mills een naar binnen gerichte organisatie is, waar onvoldoende aan zelfreflectie wordt gedaan.

'Daarin verschillen wij van mening met de inspectie', zegt interim-directeur Henk Ouwens van Glen Mills. 'Onze methode is uniek in Nederland, iedereen kijkt naar ons. Juist daarom zijn we continu bezig met zelfonderzoek. We hebben met een extern bureau een vragenlijst ontwikkeld, waarmee we één keer in het kwartaal kunnen toetsen hoe veilig het in de groep is.'

'Bovendien: hoe beoordeel je de veiligheid bij een unieke aanpak? Bij ons wordt de veiligheid gegarandeerd door de sociale controle onder de jongens. In de eetzaal zitten soms 120 jongens te eten met mes en vork, en daar zijn dan maar 6 tot 10 stafleden bij. Kom daar maar eens om in een justitiële jeugdinstelling. Toch gaat het bijna nooit fout.'

De Glen Mills school werd in 1999 opgericht, gebaseerd op een Amerikaanse methode om het gedrag van criminele jongeren te veranderen. De resultaten in de Verenigde Staten waren

verbluffend: 70 procent van de jongeren zou op het goede pad terecht zijn gekomen na behandeling in Glen Mills.

Die hooggespannen verwachtingen zijn in Nederland nooit uitgekomen. Begin van dit jaar bleek uit onderzoek van het wetenschappelijk bureau van ministerie van Justitie dat binnen vier jaar 78 procent van de ex-pupillen weer de fout in gaat. De recidive is daarmee net zo hoog als bij de reguliere jeugdgevangenissen.

Programmamanager Carolien Knibbe van Glen Mills denkt dat de instelling in de beginjaren te enthousiast is geweest. 'We wilden zo graag een alternatief vormen voor de jeugdgevangenissen. Nu blijkt dat het ons ook onvoldoende lukt de jongen op de rit te houden. Ze komen terug in hun oude wereldje, waar de verleiding groot is om terug te vallen in klussen waar ze veel geld mee kunnen verdienen.'

Glen Mills gaat proberen intensievere nazorg te organiseren voor de jongeren. Naar aanleiding van het rapport van de Inspectie voor de Jeugdzorg bekijkt directeur Ouwens of Glen Mills in het uiterste geval een gesloten instelling kan worden, met behoud van de eigen aanpak.

Volkskrant 17 maart 2008